

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย : รายงานการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา
โรงเรียนป่าก้างวิทยา ตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ ด้วยกิจกรรม “PAKANG Model”

ชื่อผู้วิจัย : ภาคิณ ไชยวงศ์*

ปีที่พิมพ์ : 2563

การประเมินโครงการครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนป่าก้างวิทยา ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ โดยใช้รูปแบบการประเมินประยุกต์ CIPPIEST Model ซึ่งมีองค์ประกอบ 8 ด้าน คือด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืนและด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ ประชากรคือครูและบุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน โรงเรียนป่าก้างวิทยา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 376 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 279 คน ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา 18 คน กรรมการสถานศึกษา 7 คน ผู้ปกครองนักเรียน 116 คน และนักเรียน 138 คน โดยใช้วิธีการประเมินเชิงปริมาณ สำหรับการประเมินเชิงปริมาณใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) และ แบบตรวจสอบรายการ (Check List) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการประเมินพบว่า การดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา โรงเรียนป่าก้างวิทยา ในปีการศึกษา 2562 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลการพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านสภาพบริบทของโครงการ (Context)

ฝ่ายบริหารโรงเรียน เห็นว่าโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา โรงเรียนป่าก้างวิทยามีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีความจำเป็นต่อการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนและการพัฒนานักเรียน มีความพร้อมที่เป็นไปได้ที่จะดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมาย มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมและสถานการณ์ปัจจุบัน

2. ด้านปัจจัยนำเข้าการดำเนินโครงการ (Input)

ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย การดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา โรงเรียนป่าก้างวิทยา ตามหลักการใช้ทรัพยากรในการบริหาร (4 M's) ซึ่งเห็นว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีปัจจัยด้านบุคลากร (Man) และด้านการบริหารจัดการ (Management) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ (Material) และด้านงบประมาณ (Money) มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการดำเนินโครงการ (Process)

ครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานในการจัด โครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา โรงเรียนป่าก้างวิทยา ตามหลักการบริหารเชิงระบบ (PDCA) ด้วยกิจกรรม “PAKANG Model” ทั้ง 6 กิจกรรม ซึ่งเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความสามัคคี กิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความขยันหมั่นเพียรใฝ่เรียนรู้ กิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความสุภาพเรียบร้อย กิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความรับผิดชอบ กิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ

และกิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต โดยทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมในการวางแผน (Plan) และการปฏิบัติ (Do) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Act) อยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิตของโครงการ (Product)

ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาโรงเรียนป่ากิ้งวิทยาอยู่ในระดับมาก โดยที่กิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความสุภาพเรียบร้อย และกิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความเมตตากรุณามีน้ำใจ มีผลการดำเนินงานเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนกิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความสามัคคี และกิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความรับผิดชอบ มีผลการดำเนินงานเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และพบว่ามีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนป่ากิ้งวิทยาอยู่ในระดับมากที่สุด โดย

กิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความสุภาพเรียบร้อย และกิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความเมตตากรุณามีน้ำใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนกิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต กิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความสามัคคี และกิจกรรมการเสริมสร้างนักเรียนให้มีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก

5. ด้านผลกระทบของโครงการ (Impact)

ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นว่าการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา โรงเรียนป่ากิ้งวิทยา มีผลกระทบเชิงบวกต่อทั้งนักเรียน โรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด

6. ด้านประสิทธิผลของโครงการ (Effectiveness)

ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นว่าการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนป่ากิ้งวิทยา ตามแนวทาง โรงเรียนวิถีพุทธ ด้วยกิจกรรม “ PAKANG Model ” อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่มีคุณธรรมด้านความเมตตากรุณามีน้ำใจ ความซื่อสัตย์สุจริต ความสุภาพเรียบร้อย ความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อหน้าที่ การประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักศีลห้า และความสามัคคีในหมู่คณะอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับการมีความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมาก

7. ด้านความยั่งยืนของโครงการ (Sustainability)

ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นว่าการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา โรงเรียนป่ากิ้งวิทยามีความยั่งยืนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเห็นว่าการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของคณะครูและบุคลากรถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ประจำวันทุกวัน การจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกปี การดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมมีแนวทางปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และโรงเรียนมีนโยบายสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมทุกปี อยู่ในระดับมากที่สุด แต่ประเด็นที่โรงเรียนจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอทุกปี อยู่ในระดับมาก

8. ด้านการถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ (Transportability)

ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา เห็นว่าการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษา โรงเรียนป่ากิ้งวิทยา มีการถ่ายทอดส่งต่ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายกับวัดในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และโรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่นๆในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนประเด็นที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นมาศึกษาดูงานด้านคุณธรรมจริยธรรมที่โรงเรียนเป็นประจำ โรงเรียนขยายผล

โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมไปยังผู้ประกอบการและชุมชน และโรงเรียนขยายผลโครงการเสริมสร้าง
คุณธรรมจริยธรรมไปยังสถานศึกษาอื่นๆ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ / คุณธรรมจริยธรรม / รูปแบบ CIPPIEST Model